

N:o 40.

Af Herr S. Axell: Med förslag till förordning angående åtgärder till förekommande af skogsförödelse.

Vårt lands areal af skogsmark kan skattas till omkring 35 millioner tunnland. Äfven om man sätter den årliga närvarande tillväxten för *export* så lågt som till 6 kubikfot per tunnland och exportvärdet af hvarje kubikfot till endast 50 öre, så skulle Sveriges skogar i närvarande stund kunna lemna 270 millioner kub.-fot för årlig export, uppgående till ett värde af omkring 105 millioner kronor. Om sörjdt vore och sörjdt blefve för tillräcklig återväxt och skogen derjemte vore föremål för ordnad bruk, skulle den årliga produktionen för export kunna ökas till minst det tredubbla, lemnande ett årligt exportvärde af circa 315 millioner. Då Sveriges *totala* utförsel t. ex. år 1874 endast uppgick till 233 millioner, hvaraf ungefär 90 millioner utgjordes af trävaror, kan man klart inse, hvilken öfvervägande betydelse skogsbruket redan har och ännu mera skall i en snar framtid få för vårt lands ekonomi. Jag har tillåtit mig i minnet återföra dessa siffror för att betona, det hvarje åtgärd, som må afse att tillförsäkra landet en framtida lika stor eller större inkomst af dess skogar, samt att befrämja ett allmänt införande af ordnad skogsbruk, förtjenar landets och representationens synnerliga beaktande.

Sedan Rikets Ständer år 1854 först väckte tal om *lagsstiftningens* mellankomst för att afvärja vådorna af skogens vanvård, har frågan om en skogslag blott långsamt arbetat sig framåt. De enda i lag synliga frukterna af detta arbete äro de separatförordningar, som blifvit utfärdade, den ena för Gotland 1869, den andra för Norrbotten år 1874. Deremot möta oss

under perioden efter 1854 många uttalanden af korporationer och myndigheter, hvilka temligen klart angifva, i hvilken rigtning en lagstiftning angående skog bör gå för att kunna vinna den allmänna meningens stöd. De allmänna landtbruksmötena (1855—1868), 19 hushållningssällskap (1869), Landtbruksakademien (1870) och 12 landsting (1870) hafva uttalat såsom sin åsigt: "att en ändamålsenlig skötsel af enskildes skogar ej ensamt på öfvertygelsens väg står att vinna, utan att lagstiftningen i sådant syfte måste mellankomma; samt "att skogsegare borde åläggas efter afverkning bereda skogs återväxt."

På denna grund har äfven Gotlandslagen till hufvudsaklig del blifvit byggd. Såväl Regering som Riksdag hafva erkänt principens tillämplighet äfven för hela riket genom den Kongl. propositionen, som år 1874 framlades för Riksdagen, och den behandling, som der kom densamma till del. Hade riksdagen varat någon vecka längre, så att ett sammanjemkningsförslag hunnit utarbetas, hade sannolikt återväxtlagen redan varit vilkorlig skogslag för hela riket. Den motion jag nu har äran väcka, utgör just ett förslag till sammanjemkning mellan de olika beslut, hvori Första och Andra Kammaren stannade. Endast i fyra väsendtligare punkter afviker mitt förslag från Kongl. Maj:ts då framlagda proposition äfvensom från Kamrarnes beslut. Återväxtlagen skall enligt min motion blifva obligatorisk och således *icke* beroende på de respektive landstingens beslut. De skäl, som härför kunnat anföras, ligga i öppen dag. Mitt förslag bestämmer äfven en viss tid efter skedd afverkning, inom hvilken tillräcklig återväxt bör vara beredd, och denna tid olika för de norra och södra länen. Denna bestämmelse är betingad deraf, att i de norra länen barrträdens fröår inträffa i medeltal blott hvar *sjunde* år, under det att i mellersta och södra länen hvar *tredje* år är ett fröår. 1874 års förslag till återväxtlag anförtror uppsigten öfver författningens efterlefnad åt tillsyningsmän, utsedda och aflönade af landstinget. Jag har velat undvika skapandet af en ny, aflönad tjenstemannaklass och föreslår derföre, att af kommunerna utsedde förtroendemän skola utöfva uppsigten, understödde i nödigt fall af skogstjenstemän och kronobetjente. Slutligen har jag velat i förslaget inrymma rätt för kommunen att, då jordegaren icke ställer sig författningen till efterrättelse, i vanlig ordning expropriera den afröjda skogsmarken för anställande af skogskultur. Härigenom skall uppkomsten af kommunalskogor underlättas, och detta vore en vinst icke allenast för kommunerna utan äfven för staten, ty kommunen kan till billigare pris än någon annan verkställa de för skogskulturen nödiga åtgärderna.

Med anledning af hvad nu blifvit anfördt, får jag alltså värdsamt hemställa:

att Riksdagen ville för sin del besluta följande

Förordning

angående åtgärder till förekommande af Skogsförödelse.

Af naturen till skogsbörd egnad mark skall dertill bibehållas, der den ej odlas till åker eller äng, afstänges till nödig beteshage, eller rödjes till trädgård eller byggnadstomt eller för annat likartadt ändamål.

§ 2.

Mom. 1 Sker afverkning af skog å mark, som enligt föregående § skall till skogsbörd bibehållas, vare jordens egare skyldig att sörja för tillräcklig skogsåterväxt och att, om för återväxtens betryggande erfordras sådd, plantering eller andra åtgärder, dem verkställa i de sex norra länen inom 12 år, i de öfriga inom 6 år efter skedd afverkning. Gör han det ej, eger Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet att med utsättande af de åtgärder, som för ändamålet anses behöfliga, vid verksamt vite, hvars belopp bestämmes i förhållande till den afverkade markens ytvidd, ålägga jordens egare, att dessa åtgärder inom viss tid och der flere års tid fordras med viss del årligen fullborda. Ställer sig icke jordegaren denna föreskrift till efterrättelse, varde han fäld till vitet och ny tid honom förelagd vid högre vite o. s. v., intill dess den gifna föreskriften varder fullgjord, egande kommunen, att af jordegare, som blifvit tvenne gånger till vite fäld, i den ordning, som Kongl. Förordningen af den 14 April 1866 angående expro-

priation stadgar, till sig lösa marken, för att för framtiden använda densamma till skogsbörd på samma sätt som om häradsallmänningar är stadgadt.

Mom. 2. Der skogens förödda tillstånd härleder sig från olycksfall, såsom skogseld, storm, grantorka eller annan dylik händelse äfvensom från afverkning på grund af redan ingånget aftal, må uppskof med vidtagande af de i mom. 1 omförmälda åtgärder medgifvas jordegaren under en tidrymd af högst 20 år.

Mom. 3. Hvad nu är sagdt om jordens egare, skall, ifall jorden på grund af arrende eller dylikt aftal af annan innehafves, gälla i afseende på denne, med rätt för honom, att för den kostnad, han till befrämjande af skogsåterväxt fått vidkännas och sjelf ej vållat, i laga ordning erhålla ersättning af jordens egare.

§ 3.

Mom. 1. För utöfvande af uppsigt öfver denna författnings efterlefnad skola tillsyningsmän af vederbörande kommun utses i den ordning och till det antal Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bestämmer. Dessa hafva till åliggande att när föreskrift i författningen eller beslut, som med tillämpning deraf är gifvet, icke behörigen iakttages, derom hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande göra anmälan.

Mom. 2. Lika behörighet med tillsyningsman ege ock skogstjensteman som ej är tjenstförrättande revierförvaltare, äfvensom kronobetjent.

§ 4.

Mom. 1. Sker sådan anmälan, som i § 3 sägs eger Kongl. Maj:ts Befallningshafvande förordna tjenstförrättande revierförvaltare eller annan lämplig skogstjensteman, att med biträde af två ojäfvige gode män undersöka förhållandet å stället vid syn, dertill jordinnehafvaren kallas, och meddele Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, efter inhemtande af Skogsstyrelsens utlåtande, beslut i ämnet.

Mom. 2. Kostnaden för syn, hvarom i denna § sägs, skall, då den föranleder till något åläggande för jordinnehafvaren, hvilket vinner laga kraft, af denne gäldas, men eljest, äfvensom då tillgång hos jordinnehafvaren saknas, af landstingsmedel utgå.

§ 5.

Mom. 1. De gode män, hvilka skola hafva att jemte skogstjensteman verkställa sådana undersökningar, som i § 4 omförmälas, utses inför Häradsrätt i samma ordning som ledamöter i egodelnings-rätt för hvarje länsmans distrikt, så många som Kongl. Maj:ts Befallningshafvande finner skäl att bestämma.

Mom. 2. Desse gode män väljas för två år i sender och böra vid hvarje undersökning två ojäfvige sådana vara tillstädes, helst af dem, som blifvit utsedda för det distrikt, der syn skall ske.

Mom. 3. Under förrättning samt resan dit och derifrån njute gode männen ersättning för underhåll och skjuts såsom för gode män vid landtmäteriförrättning är stadgadt.

§ 6.

Vite, som enligt denna författning ådömes, tillfalle vederbörande landsting.

§ 7.

Den, som icke nöjes med Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes beslut i de mål hvarom här ofvan sägs, ege att deröfver hos Kongl. Maj:t föra klagan inom den tid, som i nämnda förordningen den 14 December 1866 är föreskrifven för besvärs anförande i mål, som handläggas af förvaltande myndigheter och embetsverk.

Stockholm den 23 Januari 1878.

Severin Axell.
